

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ อุบาสกอุบาสิกา ที่รักษาศิล ณ วัดโพธิ์ศรี อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก จำนวนทั้งสิ้น ๙๐ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่วิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายกโดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนสร้างและขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- ๓.๒.๑ ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม
- ๓.๒.๒ นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย
- ๓.๒.๓ สร้างข้อคำถามแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด ๔ อันดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีจำนวนทั้งหมด ๑๕ ข้อ คือ

ศีลข้อ ๑ เว้นจากการฆ่าสัตว์ คำถามข้อที่ ๑-๓

ศีลข้อ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ คำถามข้อที่ ๔-๗ (ข้อ ๖,๗ เป็นคำถามเชิงลบ)

ศีลข้อ ๓ เว้นจากประพฤติดินในกาม คำถามข้อที่ ๘-๑๐

ศีลข้อ ๔ เว้นจากการพูดเท็จ คำถามข้อที่ ๑๑-๑๒

ศีลข้อ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัย คำถามข้อที่ ๑๓-๑๕

ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนแสดงความศรัทธาในการรักษาศิลที่เป็นคำถามเชิงบวก (Positive) กำหนดให้คะแนน คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๒ คะแนน เห็นด้วย ให้ ๑ คะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๐ คะแนน และไม่เห็นด้วย ให้ ๐ คะแนน

ส่วนคำถามเชิงลบ (Negative) คือ ข้อ ๖,๗ กำหนดให้คะแนน คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๐ คะแนน เห็นด้วย ให้ ๐ คะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๒ คะแนน และไม่เห็นด้วย ให้ ๑ คะแนน

ตอนที่ ๓ เป็นการสอบถามปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

๓.๒.๔ นำแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม และนำกลับมาแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำ

๓.๒.๕ นำร่างแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปตรวจสอบความเรียบร้อยและนำเสนอแบบสอบถามนั้นต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงและความครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) จำนวน ๕ ท่าน (ภาคผนวก ก)

๓.๒.๖ นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ^๑

^๑ ชีระศักดิ์ อุณารมณเลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา: การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙), หน้า ๖๕

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ + ๑ หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง

๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

- ๑ หมายถึง ไม่สอดคล้อง

กำหนดเลือกคำถามที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป จากทั้งหมด ๑๕ ข้อ (ภาคผนวก)

๓.๒.๗ นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการหาประสิทธิภาพความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในกลุ่มซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน ๓๐ คน และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach -Coefficient)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k หมายถึง จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 หมายถึง ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_t^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่ามีความสัมพันธ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๘ (ภาคผนวก)

๓.๒.๘ นำแบบสอบถามที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขออนุมัติใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปแจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่กำหนดไว้

๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๓.๑ ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึง เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ศรี อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประสานงานและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

๓.๓.๒ ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ การตอบคำถามเพื่อการวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๓.๓.๓ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

๓.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ ๑ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๔.๒ วิเคราะห์ข้อมูลศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก ที่โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๔.๓ ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก กับข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตัวแปร เพศ ทำการทดสอบนัยสำคัญกับค่าเฉลี่ยศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก ด้วยสถิติการแจกแจงแบบทีชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent)

ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทำการทดสอบนัยสำคัญกับค่าเฉลี่ยศรัทธาในการรักษาศิลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภopakพลี จังหวัดนครนายก ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงจะทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างตัวแปรเพศกับค่าเฉลี่ยศรัทธาในการรักษาศีลของ
อุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก เพื่อทดสอบนัยสำคัญด้วยสถิติการ
แจกแจงแบบที่ชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent)

วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับค่าเฉลี่ยศรัทธาในการรักษาศีลของอุบาสกอุบาสิกา วัดโพธิ์ศรี อำเภอบาง
พลี จังหวัดนครนายก เพื่อทดสอบนัยสำคัญด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis
of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงจะทำการทดสอบ
ค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

๑) สูตรหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage)^๒

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

โดยที่ P = ค่าร้อยละ
X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
N = จำนวนประชากร

๒) สูตรหาค่าเฉลี่ย (Mean)^๓

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดยที่ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
N = จำนวนประชากร

๓) สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^๔

^๒ นิภา เมธาวีชัย, *วิทยาการวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒๘.

^๓ ส่องศรี ชมพูนุช, *การวิจัย*, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗), หน้า ๕๕.

^๔ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๘), หน้า ๒๗๐.

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

โดยที่ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

๔) สูตรหาค่าสถิติการแจกแจงแบบทีชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent)^๕

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

โดยที่ D = เป็นความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

D = เป็นจำนวนคู่

๕) สูตรสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

โดยที่ F = ค่าการแจกแจงของ F

MS_b = ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

---

^๕ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, หน้า ๒๗๕.

$$๑) MS_b = \frac{SS_b}{df_b}$$

โดยที่ MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square)

SS_b = ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$SS_b = \sum_{j=1}^p \left[\frac{T_j^2}{n_j} \right] - \frac{T^2}{N}$$

T_j = คะแนนรวมของแต่ละกลุ่ม

N_j = จำนวนคนของแต่ละกลุ่ม

T = คะแนนรวมทั้งหมด

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อ df_b = ตัวแปรอิสระหาได้จากสูตร $df_b = p-๑$

เมื่อ p = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$๒) MS_w = \frac{SS_w}{df_w}$$

โดยที่ MS_w = ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

SS_w = ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่มซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$SS_w = SS_T - SS_b$$

เมื่อ SS_T = ผลรวมกำลังสองของทั้งหมดโดยคำนวณ ดังนี้

$$SS_T = \sum_{j=1}^p \sum_{i=1}^n X_{ij}^2 - \frac{T^2}{N}$$

เมื่อ $\sum_{j=1}^p \sum_{i=1}^n X_{ij}^2$ = คะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละคนยกกำลังสองของทุกกลุ่ม

T = คะแนนรวมทั้งหมด

N = จำนวนคนทั้งหมด